

Openbare
ruimte in
Nieuw
Perspectief

Leeswijzer

Dit document is een uitwerking van het visiedocument 'Openbare Ruimte in Nieuw Perspectief'. Na een korte inleiding leest u in vijf achtereenvolgende hoofdstukken hoe de vijf speerpunten in verschillende thema's zijn uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma tot 2020.

Elk thema heeft een eigen pagina; alle teksten zijn overzichtelijk gerangschikt in tabellen. Elke tabel heeft steeds dezelfde structuur:

- thema
- toelichting
- ambitie(s) en aandachtspunten
- programmaonderdelen
- activiteiten

Inhoudsopgave

Inleiding	05
Speerpunt Klimaatbestendig en duurzaam	07
<ul style="list-style-type: none"> • thema: Bewustwording van klimaatontwikkelingen en haar gevolgen • thema: Duurzaam denken en handelen in alle aspecten van de openbare ruimte • thema: Innoveren 	
Speerpunt Samenwerken aan de stad	13
<ul style="list-style-type: none"> • thema: Gedeelde visie/verantwoordelijkheid: samenwerken en participatie • thema: De lerende stad - samen leren en groeien • thema: Samenwerken 	
Speerpunt Uitnodigend en bruikbaar	17
<ul style="list-style-type: none"> • thema: Thuis zijn / welkom voelen in de openbare ruimte • thema: Ruimte voor ontspanning, ontmoeting en ontdekking • thema: Diversiteit in kwaliteit, inrichting en materiaalgebruik • thema: Veilig voelen in de openbare ruimte 	
Speerpunt Differentiatie maakt 't verschil	23
<ul style="list-style-type: none"> • thema: Verschil maken d.m.v. inrichting en beheer • thema: Beheerbewust ontwerpen < > ontwerpbewust beheren • thema: Maatwerk voor participatie • thema: Kwaliteit in inrichting, beheer en participatie levert winst 	
Speerpunt Groenwaarden en -waardering	29
<ul style="list-style-type: none"> • thema: Waarden van groen • thema: Ruimte voor / diversiteit van het Helders groen • thema: Eetbaar en beleefbaar groen • thema: Florerende flora en fauna 	

Inleiding

Dit uitvoeringsprogramma is gekoppeld aan het visiedocument 'Openbare Ruimte in Nieuw Perspectief'. Het is de opdracht aan het college om in de periode 2016 - 2020 vorm te geven aan die visie.

De gemeentelijke visie op de openbare ruimte vraagt om een verdere uitwerking van onze integrale werkwijze op meerdere niveaus. In de samenwerking met bewoners. In een gebiedsgerichte aanpak. En in de gemeentelijke organisatie en de cyclus van planning en control.

In het visiedocument zijn vijf speerpunten omschreven. In dit document zijn die vijf speerpunten en de bijbehorende thema's verder uitgewerkt. Ambities en aandachtspunten zijn vertaald in concrete ontwikkelingen/acties. Een aantal daarvan lopen al. Die zijn in dit document dus ook opgenomen.

Dit document toont wat de gemeente Den Helder tot 2020 onderneemt ten einde de openbare ruimte in Den Helder van zo groot mogelijke waarde te laten zijn.

Buiten in Den Helder
is het schoon
en heel en veilig
heet het
stoer en
eigenzinnig:
Iedersland.

Speerpunt

Klimaatbestendig en duurzaam

SPEERPUNT: KLIMAATBESTENDIG EN DUURZAAM

Thema

Bewustwording van klimaatontwikkelingen en de gevolgen daarvan.

Ambitie en aandachtspunten

Tegen de achtergrond van het klimaatakkoord van Parijs medio december 2015 kan het niet anders dat ook op lokaal niveau hard wordt nagedacht en gewerkt aan activiteiten en interventies die gericht zijn op duurzaamheid en klimaatbeheersing. Dat streven past volledig in de verduurzaming en het klimaatbestendig maken van de gemeente Den Helder.

Activiteiten:

- In ontwikkeling Nieuw Den Helder accent op klimaatbestendige wijk (inrichting Kreekpark, Vechtbuurt).
- Gerichte bewonersacties zoals regentonactie en energy battle.
- Gescheiden afvalinzameling stimuleren (100x100x100 en inzameling pet-flesjes).

Toelichting

- Is inrichting adaptief en flexibel genoeg?
- Gevolgen voor beheer/de beheermaatregelen.
- Kennis hebben van ontwikkelingen.
- In kaart brengen van mogelijke overlastsituaties.
- Risicomanagement.

Programmaonderdelen:

- Bij inrichtingsmaatregelen in de directe leefomgeving inrichtingsmogelijkheden in de overgang naar tuin en erf met bewoners bespreekbaar maken om de opvangcapaciteit van regenwater te vergroten (2016-2019).
- Van 250 kilo naar maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar en 75% materiaalhergebruik van huishoudelijk afval in 2020 (Landelijk programma Van Afval naar Grondstof)(doelstelling 2020).
- Ambitie op het gebied van water robuust inrichten en klimaatadaptatie nader uitwerken in pilot Nieuw Den Helder.
- Beleid zorgplicht hemel- en grondwater.

SPEERPUNT: KLIMAATBESTENDIG EN DUURZAAM

Thema

Duurzaam denken en handelen in alle aspecten van de openbare ruimte.

Toelichting

- Maatschappelijk verantwoord ondernemen.
- Voorbeeldrol gemeente.
- (preventieve) Maatregelen.
- Ontwikkelen van activiteiten dan wel herstellen / werken aan oplossingen.

Programmaonderdelen:

- Samenwerking met regiogemeenten en Hoogheemraadschap in de afvalwaterketen.
- Binnen de kaders van de nota Zonneparken zoeken naar kansen voor realisatie (tijdelijke) zonneweiden.
- Invulling geven aan de uitgangspunten van het in 2013 door de gemeente ondertekende energieakkoord.
- Uitvoering te geven aan het beleid Onderhoud gemeentelijk watersysteem (vastgesteld 14 december 2015).
- Vanuit in november 2015 getekende Green Deal Schone Stranden voorbeelden delen met en inspiratie halen in andere gemeenten.

Ambitie en aandachtspunten

Op velerlei aspecten van de publieke ruimte doen zich tal van mogelijkheden voor om duurzaamheid te betrachten: materiaal(her)gebruik, energiebesparing (stadsverlichting!), alternatieve energiebronnen aanwenden, etc.

Duurzaamheid is ook te vertalen naar de mate waarin voorzieningen in de openbare ruimte zogenaamd levensloopbestendig zijn: meegroeiend met de leeftijd en ontwikkelingsgang van bewoners, van jong naar oud. Er bewust van zijn dat voor toekomstige generaties Den Helder nog steeds een aantrekkelijke plaats is om er te leven, wonen en werken. Nieuw Perspectief is hier uitdrukkelijk mee verbonden.

Activiteiten:

- De Schooten Noord & West: Toepassen LED-verlichting i.c.m. het vervangen van de gasleidingen door Liander
- "Lichtgevend asfalt en wegbelijning" proefvak Nieuweweg en Parallelweg N250.
- Aanleg van gescheiden rioolstelsels.
- In omvorming voetbalvelden Streepjesberg nadrukkelijke aandacht voor verbetering watersysteem.
- SSN zal ook de komende jaren deelnemen aan allerlei acties voor het schoonhouden van de stranden.

Thema

Innoveren.

Ambitie en aandachtspunten

Innoveren is grenzen verleggen. Nieuwe, nog onbekende wegen inslaan. Slim zijn. Slim gebruik maken van nieuwe technologieën. Buiten de lijnen kleuren. Maar ook, voor de hand liggende oplossingen bedenken (met impact!) voor praktische problemen. Als het gaat over de openbare ruimte zullen mensen sterk de neiging hebben te kijken wat de gemeente doet op het gebied van duurzaamheid en het vinden van innovatieve oplossingen. Dat legt druk op. En biedt tevens de kans te laten zien dat het je menens is om op een andere manier om te gaan met onze leefomgeving.

Toelichting

- Ontwikkelingen volgen.
- Nieuwe technieken toepassen.
- Beleid en actieplannen opstellen.

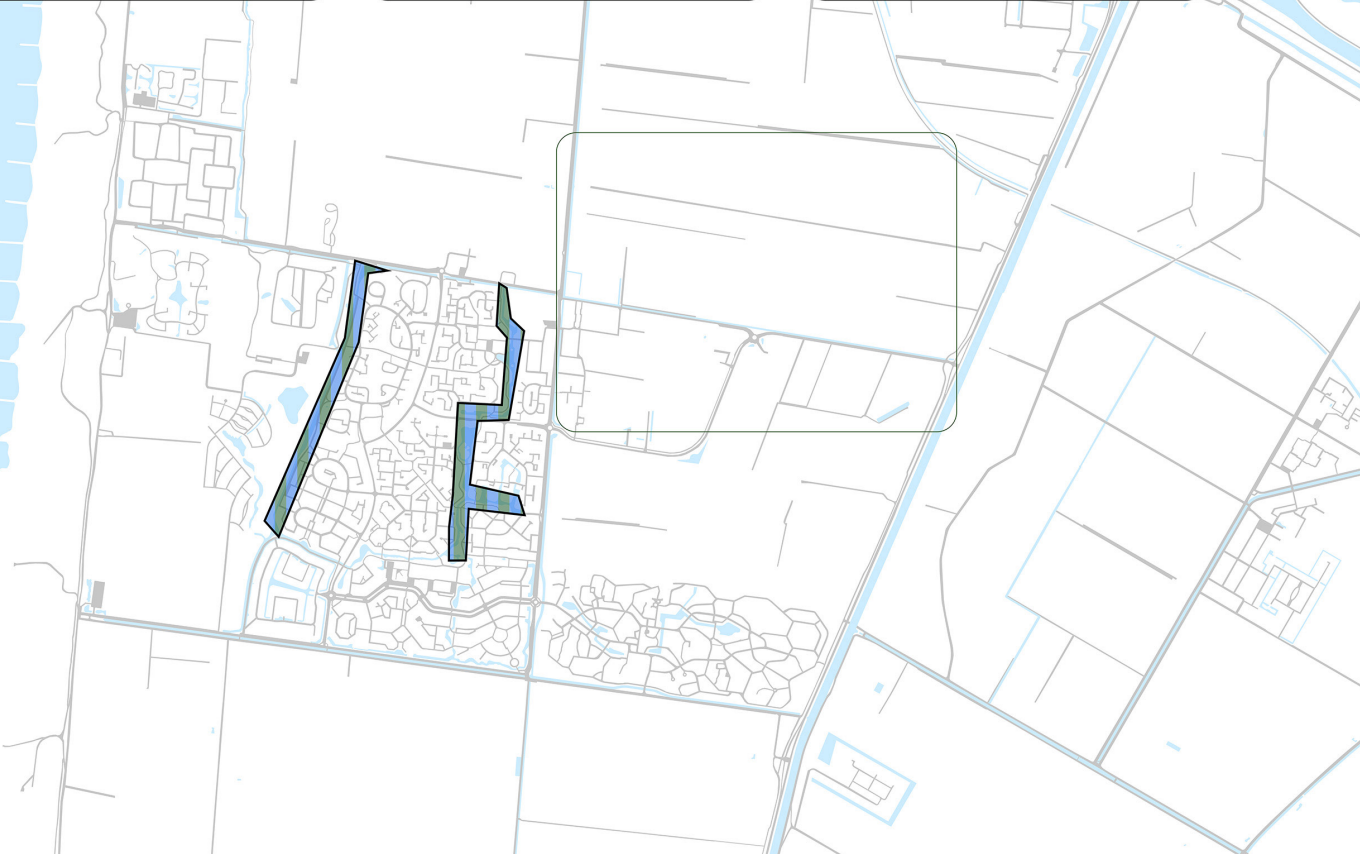
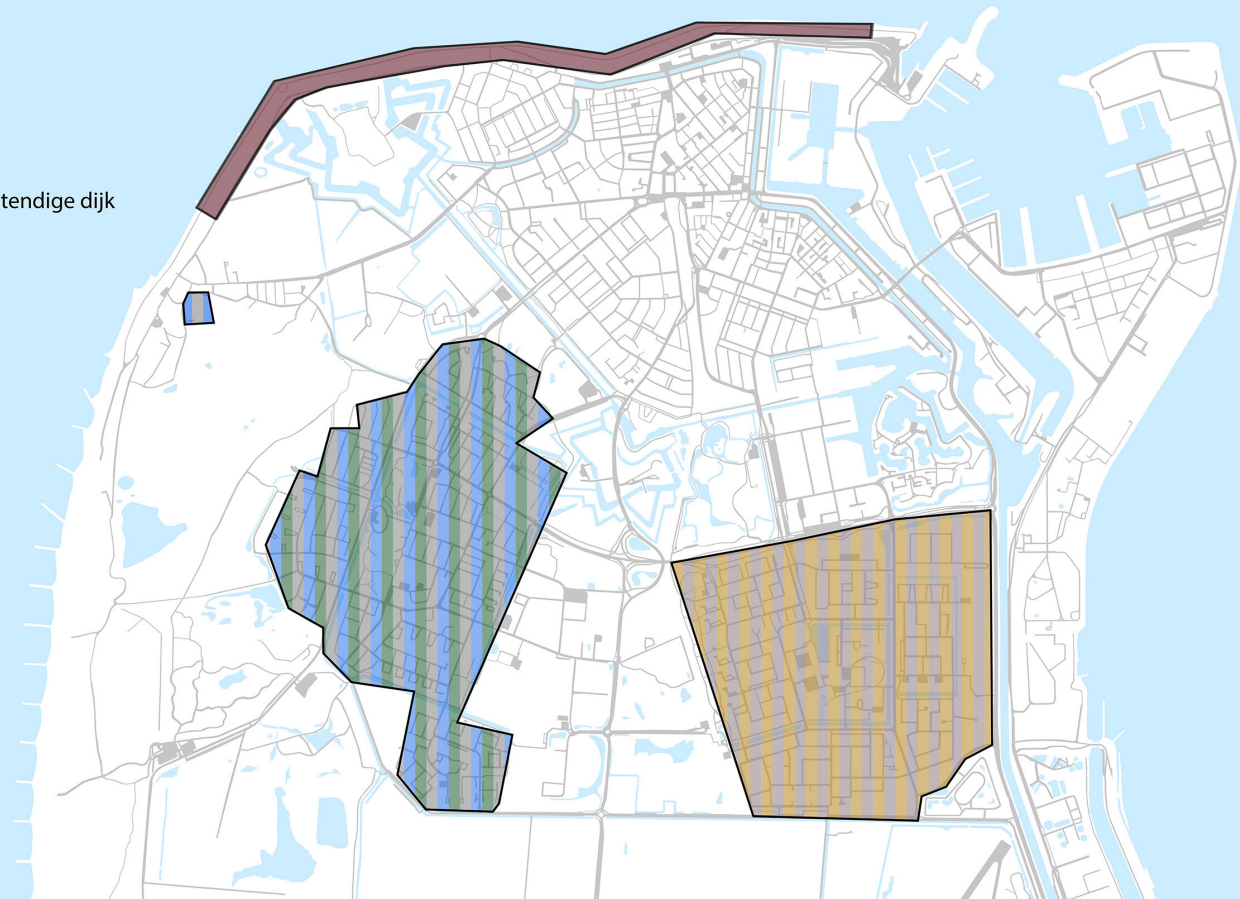
Programmaonderdelen:

- Uitvoering geven aan de vastgestelde aanpak voor een duurzaam en klimaatbestendig Den Helder (raadsbesluit oktober 2015).
- Vaststelling omgevingsvisie conform Omgevingswet (in 2018).
- Invulling geven aan de intenties vastgelegd in het landelijke manifest 2040 "wie maakt Nederland".
- Onderzoek verzilting Koegraspolder (in 2017).

Activiteiten:

- Met HHNK is intentieovereenkomst getekend om samen te werken aan een meer multifunctionele dijk (ideevorming 2016).
- Vogeleiland met nieuwe techniek.
- Levensduurverlenging riolering.
- Voorbereiden op van kracht worden Omgevingswet 2018.
- Duurzaamheidscafé's om initiatiefnemers elkaar te laten ontmoeten en voor inspiratie ondernemers.

- Civiel
- Water
- Groen
- Verlichting
- Klimaatbestendige dijk

Speerpunt

Samenwerken aan de stad

SPEERPUNT: SAMENWERKEN AAN DE STAD

Thema

Gedeelde visie/verantwoordelijkheid: samenwerken en participatie.

Toelichting

Door alle partijen in en gebruikers van de openbare ruimte.

Ambitie en aandachtspunten

Samenwerken met partijen/bewoners buiten de gemeentelijke organisatie begint met intern goed samen te werken. Dat betekent: buiten je eigen kaders durven denken en doen, expertise van de ander gebruiken. Voor omvangrijke projecten is dat sowieso een voorwaarde voor succes. Bij samenwerken met bewoners en andere belanghebbenden is communicatie de smeeroil: luisteren naar het verhaal van de ander, je eigen verhaal vertellen, bruggen slaan, samen optrekken. Vanzelfsprekend binnen budgettaire kaders, wet- en regelgeving, beleidsuitgangspunten. De rol van de gemeente kan wisselen: aanjager, regievoerder, uitvoerder, afhankelijk van het soort project/activiteit en de bestanddelen daarvan. Ook hier is maatwerk een kritische succesfactor.

Programmaonderdelen:

- In ontwikkeling oog voor consequenties beheer. In beheer oog voor kansen voor ontwikkeling.
- Verbinding beleid en budget in programmabegroting (begroting 2017).
- Ontschotten budgetten openbare ruimte : meerjarig en gebiedsgericht (begroting 2017).

Activiteiten:

- Buurtvisie Van Galenbuurt 2025 vervolg geven in andere buurten.
- Modernisering van planning- en controlcyclus (2016).
- In voorbereidingsfase projecten Zeestad en WSDH bewust stilstaan bij consequenties beheer.
- Bij areaaluitbreiding beheerkosten meewegen in Kadernota.

Thema

De lerende stad – samen leren en groeien

Toelichting

- Leren samenwerken
- Trial and error.

Ambitie en aandachtspunten

Leren is veranderen. Veranderen betekent voortbouwen op wat je aan waardevol gerealiseerd hebt én het lef hebben nieuwe, nog onbekende wegen in te slaan. Dat betekent ook: de illusie loslaten dat je alles aan de voorkant kunt dichttimmeren door een vaste route uit te stippelen. Ook de weg naar vernieuwing is weerbarstiger dan op de routekaart lijkt. Ruimte voor experiment, voor “ga het maar doen met elkaar”, voor (berekend) risico, trial and error, en vooral ook: neem de tijd voor integrale evaluatie. Benut en creëer de mogelijkheden dat groepen van elkaar kunnen leren, ervaringen uitwisselen, zodat we kwalitatieve sprongen kunnen maken in de ontwikkeling van de stad Den Helder.

Programmaonderdelen:

- Gebiedsgericht werken als aanpak met externe partijen verder ontwikkelen.
- Ruimte voor werkervaring en vrijwilligerswerk in het beheer van de openbare ruimte.
- Stimuleren van betrokkenheid bewoners bij de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.

Activiteiten:

- Faciliteren buurtbeheerbedrijven en toezichthoudersprojecten.
- Inzet Werkgroep Vrijwillig Landschapsbeheer.
- Ontwikkeling Falgatuinen met WSDH.
- Optuindagen.
- Adopteren onderdelen van de openbare ruimte.

Thema

Samenwerken.

Ambitie en aandachtspunten

Er wordt al heel wat samengewerkt in onze gemeente! Dat is alleszins de moeite waard om verder uit te bouwen. Ieder die in samenwerking betrokken is heeft een eigen perspectief en een eigen beleving van die samenwerking en wat het op dient te leveren. Dat is een gegevenheid. Dat maakt samenwerken ook een uitdagende en soms een frustrerende klus. Kernbegrippen om wat je samen doet tot een succes te maken zijn: weet met wie je van doen hebt, wat ervaringen, wensen en behoeften zijn, verdiep je in de ander. En waar het samen iets ondernemen nieuw is omdat er nog geen verleden is waar je op terug kunt vallen, zal je als lokale overheid daarin initiatief te nemen hebben, signalen en prikkels uit te zenden die mensen stimuleren tot meedoen. Niet schromen om je eigen professionele rol in te zetten, niet om de ander te vertellen hoe en wat, wel om de ander te ondersteunen in het zich eigen maken van de materie, in het zich verantwoordelijk maken voor zijn inzet en bijdrage.

Toelichting

- Aansluiten op behoeften van: bewoners en belangenverenigingen, bedrijven/ondernemers.
- Ontmoeting.
- Communicatie.

Programmaonderdelen:

- Een bewonersinitiatief krijgt in de initiatief- en ontwikkelfase één aanspreekpunt binnen de gemeente.
- Planningen met andere partijen afstemmen (nutsbedrijven, woningcorporaties, e.d.).
- Zelfbeheerprojecten door bewoners (boomspiegels, geveltuintjes, Sluisdijkbuurt, Duinparkplan, e.d.).

Activiteiten:

Wijkconciërges wijzigen hun prioriteit van afdoen meldingen naar stimuleren bewonersparticipatie. Wijkbeheer faciliteert bewoners bij het verbeteren c.q. onderhouden van hun leefomgeving. Snellere procedure in afhandeling meldingen. Bewoners volgen de voortgang handeling (zaakgericht werken). Overheidsparticipatie in bewonersinitiatieven. Gelegenheid tot ontmoeting bieden in de openbare ruimte door fysieke en sociale maatregelen.

Speerpunt

Uitnodigend en bruikbaar

SPEERPUNT: UITNODIGEND EN BRUIKBAAR

Thema

Thuis zijn / welkom voelen in de openbare ruimte.

Ambitie en aandachtspunten

Je thuis voelen in de openbare ruimte, dat betekent dat de ruimte voor jou herkenbaar is, uitnodigend, intiem of spannend: je voelt je er welkom, de ruimte maakt deel uit van je identiteit. Mensen ervaren de openbare ruimte als een geheel. Als voorbeeld: hoe kan privé-groen, groen van corporaties en groen van gemeente een verbond/verband met elkaar aangaan? Dat al lerend onderzoeken.

Programmaonderdelen:

- Betrokkenheid bewoner bij beheer en ontwikkeling van de eigen leefomgeving vergroten.
- Naleving afvalstoffenverordening. De afvalproblematiek onder de aandacht brengen van bewoners en ondernemers.

Toelichting

- Openbare ruimte is van en voor de buurt (identiteit).
- Gedeeld eigenaarschap.
- Toegankelijk en uitnodigend.
- Voor ieder wat wils.
- Gevoel van "welbehagen".

Activiteiten:

- Tuindorp (ontmoeting in het groen) voorbeeld van experimenten eetbaar, zelfbeheer, speelplek, ontmoetingsplekken, etc.
- Buurtbeheer Sluisdijk.
- Duinpark.
- Speellint Julianadorp.
- Ruimte voor spelen, voorbeeld: Elto; beschermen, inspiratie, activeren.
- Stadslandbouwprojecten, IJsselmeerstraat en Falgatuinen.
- Op grond van de APV is, m.u.v. in de losloopgebieden, het laten loslopen van honden verboden en het opruimen van uitwerpselen verplicht. Naast gerichte handhaving wordt vooral ingezet op het bewustzijn dat bewoners elkaar hierop moeten aanspreken.
- Voorkomen en beëindigen van excessen en overmatig ge- en misbruik van de openbare ruimte door opslag of uitstalling.

SPEERPUNT: UITNODIGEND EN BRUIKBAAR

Thema

Ruimte voor ontspanning, ontmoeting en ontdekking.

Ambitie en aandachtspunten

Een stad lééft door de mensen die er met elkaar de meest uiteenlopende dingen doen: wonen, recreëren, shoppen, werken, sporten, zomaar rondhangen. Van de openbare ruimte vraagt dat het creëren van tal van vaste of wisselende mogelijkheden, uitdagingen, aanpassingen en oplossingen.

Programmaonderdelen:

- Uitvoering Ambitiedocument Stadshart, Huiskamer van de stad: kwaliteitsimpuls openbare ruimte, auto te gast en ruimte voor fietsparkeren.
- Openbare ruimte biedt veilige mogelijkheden voor individueel sporten en gezond bewegen (kadernota sportbeleid 2013-2016).
- Faciliteren van buurtactiviteiten en grote evenementen zoals Sail 2017.

Toelichting

- Investeren in ontmoeten.
- Voldoende uitdagingen/mogelijkheden.
- Voldoende voorzieningen in de openbare ruimte.

Activiteiten:

- Leefbaarheidsonderzoek Koningstraat.
- Ontmoeting in het groen (Tuindorp).
- Beweegtuinen.
- Project Noordduinen.
- Ontwikkeling kanoroute.

Thema

Diversiteit in kwaliteit, inrichting en materiaalgebruik

Ambitie en aandachtspunten

Ook hier is maatwerk een sleutelbegrip. Dat geldt niet alleen voor wat je ontwerpt en beheert en voor wie of voor welk gebruik, maar ook: welk materieel pas je toe, hoe kan ik als gemeente investeerders voor een langere periode verantwoordelijk maken voor de openbare ruimte, durf je te experimenteren (iets doen wat je nog nooit gedaan hebt en waar je de uitkomst niet van kent)?

Activiteiten:

Diverse KVO-trajecten gericht op het verbeteren van de veiligheid en leefbaarheid van winkelgebieden. Adopteren openbare ruimte.

Toelichting

- Betaalbaar.
- Inspirerend.
- Bruikbaar.
- Beheerbaar.

Programmaonderdelen:

- Opstellen Leidraad inrichting Openbare Ruimte voor nieuwe ontwikkelingen (2016).
- Ontschotten van budgetten om gebiedsgerichte aanpak mogelijk te maken (kadernota 2017-2020).
- Een bij de kwaliteit van de openbare ruimte van het Stadshart passend beheerbudget (kadernota 2017-2020).
- In materiaalgebruik en beheer openbare ruimte met wijkoverstijgende betekenis benadrukken (2016-2020).
- Ondernemersverenigingen de ruimte bieden om zelf te investeren in hun bedrijfsomgeving (2016- 2020).
- Bewoners meer verantwoordelijkheid voor de inrichting van hun directe leefomgeving (buurten).

Thema

Veilig voelen in de openbare ruimte.

Toelichting

- Geen “enge plaatsen”.
- Een “hele” openbare ruimte.

Ambitie en aandachtspunten

Zich veilig voelen in de publieke ruimte is een groot goed voor burgers. Veiligheid bestendigen en waar nodig verbeteren draagt bij aan het besef dat Den Helder “mijn” stad is waar ik me vrij en veilig kan bewegen.

Programmaonderdelen:

- Aansluiten op prioriteit Samen Veilig Leven (Lokaal Integraal Veiligheidsbeleid 2015-2018) door maatregelen in de fysieke ruimte waar dit het aantal meldingen van veiligheidsproblemen kan terugdringen.
- Openbare verlichting per deelgebied op niveau zoals bepaald in het in 2014 vastgestelde beleidsplan openbare verlichting 2014-2018.

Activiteiten:

- Buurtveiligheidsplannen.
- Bijeenkomsten Waaks en het burgernet.
- Buurtbemiddeling.
- Wijkcoördinatieteam (wijkconciërge, wijkagent, wijkmeester woningstichting, opbouwwerk, handhaver).

Speerpunt

Differentiatie maakt 't verschil

SPEERPUNT: DIFFERENTIATIE MAAKT 'T VERSCHIL

Thema

Verschil maken in de openbare ruimte door middel van inrichting en beheer.

Ambitie en aandachtspunten

Differentiatie levert verscheidenheid in kwaliteit en biedt de mogelijkheid om specifieke gebieden te onderscheiden. Differentiatie betekent maatwerk. Waar je als gemeente meer of juist minder doet hangt af van een aantal factoren, omstandigheden en ontwikkelingen. Zo betekent de inzet op participatie dat wat je realiseert en hoe je dat doet, deels afhankelijk is van de betrokkenheid en inzet van direct belanghebbenden (bedrijven, bewoners, belangenorganisaties). Het vraagt ook durf om uit te gaan van verschillen die er zijn in bijvoorbeeld: identiteit van wijken, wijze en intensiteit van gebruik van de publieke ruimte (bijvoorbeeld, jong versus oud).

Met gelijkvormigheid krijg je geen mensen mee, wel met handelen vanuit hun wensen en behoeften. Voor onze gemeente betekent dat een verdieping van het contact met betrokkenen, wetend wat je kader is waarbinnen je als gemeente kunt en wilt handelen (wetgeving, kosten, duurzaamheid, e.d.) en het maken van keuzes die hier recht aan doen.

Toelichting

- Maatwerk in verschillende gebieden (woonwijk, centrum, haven, bedrijventerreinen, etc.).
- Maatwerk op specifieke plekken (entree, winkelcentrum, beweeggrondje, e.d.).

Programmaonderdelen:

- Afronden programma Waterbreed (2016).
- Kwaliteitsimpuls Stadshart: stadspark fase 3, stationsvoorplein en Anton Pieckplein (2016-2020).
- Ontwikkeling en beheer openbare ruimte in lijn met Woonvisie (levensloopbestendig wonen).
- Bundelen van de bewonersinzet in buurten in het onderhoud van de eigen woonomgeving.

Activiteiten:

- Buurtbeheerteam Sluisdijkstraat, bewonersvereniging Duinparkplan, Tuindorp.
- Herinrichting Beatrixstraat.
- PWA-hof : nieuwe werkwijze afvalinzameling.
- Tuindorp bewonersproject.

SPEERPUNT: DIFFERENTIATIE MAAKT 'T VERSCHIL

Thema

Beheerbewust ontwerpen
<> ontwerpbewust beheren.

Ambitie en aandachtspunten

Dit thema vraagt om een andere aanpak, een nieuwe stijl van werken. Wat het meest in het oog springt is de noodzaak van organisatorische afstemming om het voor elkaar te krijgen dat ontwerp en beheer (en alles wat daar tussen zit) van meet af aan op elkaar betrokken zijn. Dat vraagt om intensieve samenwerking, je werk en je werkprocessen transparant maken, met elkaar in gesprek zijn en elkaars taal proberen te begrijpen, out of the box denken. Een andere manier van werken gaat met vallen en opstaan, durf fouten te maken, daar is veel lering uit te trekken. Het fouten (durven) maken vraagt lef en heeft behoefte aan ruimte. Risico hierbij zijn hiërarchische verhoudingen en afgebakende taakgebieden. Het is een zoeken naar vormen die de verbinding tussen ontwerp en beheer faciliteren, zoals projectmatig en/of programmatisch werken.

Toelichting

- Inrichten met ook beheer voor ogen.
- Beheren waarbij het ontwerp gehandhaafd kan blijven.
- Duidelijke afstemming beleid – ontwerp – beheer.

Programmaonderdelen:

- Vanuit visie op Planning en Control ontwikkelen van formats voor beleidsvisies en beheerplannen (vanuit resultaten rekenkameronderzoek “evalueerbaarheid van beleid”).
- Verder ontwikkelen van het programmatisch en projectmatig werken.

Activiteiten:

- Uitvoering geven aan het beleidsplan Openbare verlichting.
- Uitvoering geven aan het beleid onderhoud watergangen.
- Aanpak ontwikkeling Kreeppark.
- Projecten Anton Pieckplein en Stationsvoorplein.
- Noorderhaaks.

Thema

Maatwerk voor participatie.

Toelichting

- Groenadoptie/stadslandbouw.
- Burgerinitiatieven bij inrichting en beheer openbare ruimte.

Ambitie en aandachtspunten

De basis van participatie is de ontmoeting. In de ontmoeting kom je te weten wie de ander is, hoe hij zijn leef- en woonsituatie ervaart, wat daarbij zijn wensen zijn. En andersom: de ander (de burger, de ondernemer) wordt zich bewust van de mogelijkheden die de lokale overheid te bieden heeft. Dat er (wettelijke) kaders zijn, van veiligheid, duurzaamheid, aansprakelijkheid. Of van kosten. Ontmoeting veronderstelt ook dat je elkaar niet “planmatig” tegemoet treedt: als er iets gedaan moet worden zoek je elkaar van meet af aan op. En of je uiteindelijk als gemeente een soort van keuzemenu biedt of dat je het uit handen geeft aan derden, dat is een kwestie van telkens opnieuw en in iedere situatie afwegen en beslissen. Participatie veronderstelt maatwerk. De organisatie zal daartoe intern ruimte moeten bieden aan initiatieven, bijvoorbeeld hoe medewerkers vanuit hun professionaliteit ondersteuning en advies kunnen bieden aan mensen die iets willen ondernemen voor hun buurt, hun bedrijf.

Programmaonderdelen:

- Uitwerken en vaststellen participatieladder voor Den Helder (2016)

Activiteiten:

Faciliteren van bewonersinitiatieven.
Adopteren van de openbare ruimte door bewoners

Thema

Kwaliteit in inrichting, beheer en participatie levert winst.

Ambitie en aandachtspunten

Investeren in differentiatie bij inrichting, beheer en participatie in de openbare ruimte levert op termijn winst op, materieel en immaterieel. Waar ontwerp en inrichting in samenspraak met betrokkenen tot stand komt, zal dat een gunstig financieel effect hebben naar beheer- en vervangingskosten. Immers, wat voor mensen van waarde is omdat ze zelf invloed hebben getoond, stimuleert hun besef van verantwoordelijkheid en dus de manier waarop ze met dat deel van de openbare ruimte omgaan. Deze benadering vraagt een continu proces van op elkaar betrokken zijn (overheid – burgers), met oog voor verschillen, in het besef dat waar partijen met elkaar samenwerken, kennis en betrokkenheid een boost krijgen.

Toelichting

- Leefbaarheid.
- Gebruiksgenot/Recreatie
- Ontmoeting.
- Economische waarde buurt.
- Levensduurkosten meenemen.

Programmaonderdelen:

Opstellen en vaststellen Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (2016).
Beheerkwaliteit bepalen voor elk functioneel gebied (bedrijventerreinen, woonwijken, parken, centrumgebied etc.) (2016).
Beheerkwaliteit monitor ontwikkelen (2017).
Levenscycluskosten meewegen in beleidsvoorbereiding.

Speerpunt

Groenwaarden en -waarderingen

SPEERPUNT: GROENWAARDEN EN -WAARDERINGEN

Thema

Waarden van het groen

Ambitie en aandachtspunten

De waarde van groen is onmiskenbaar, op velerlei terrein. In het licht van waar we in Den Helder voor staan, duurzaam en met een scherp oog voor onze bijdragen aan positieve klimaatontwikkelingen, zal de betekenis van groen alleen maar toenemen. In meerdere opzichten zal dat ook invloed hebben op de wijze waarop we als gemeente "groen" op de agenda zetten, wie we daarbij willen betrekken en waar we te investeren en intensiveren hebben. Onmiskenbaar ook dat vanuit die achtergrond "groen" op tal van facetten van het ontwerp, beheer en gebruik van de openbare ruimte zijn effect en waarde heeft. Straks meer nog dan nu.

Toelichting

- Gebruik.
- Gezondheid.
- Veiligheid.
- Milieu.
- Economisch.

Programmaonderdelen:

- Pilot Leefbaarheidsanalyse (aanmelding voor februari 2016) van ministerie BZK ism onderzoeksbureaus om verslechtering van de leefbaarheid in vroeg stadium te herkennen. Besluit eventuele deelname op basis van data Leefbaarometer.
- Deelname project Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG).

Thema

Ruimte voor / diversiteit van het Helder's groen

Ambitie en aandachtspunten

Groen, passend bij de identiteit van de stad en de stadskernen: stoere stad omringd door water. Welke mogelijkheden bieden de stad en de dorpskernen voor groen en ontwikkeling van groen, gegeven haar geografische ligging en haar gewenste uitstraling? De keuzes die je maakt in ontwerp en aanleg van groen zullen hiermee gevoed worden. Tel daarbij op de opgave om te differentiëren, integraal te denken en handelen in de openbare ruimte, met anderen samen te werken, dan vormt het in stand houden en vernieuwen van openbaar groen een fascinerende uitdaging.

Toelichting

- Maritiem.
- Gebiedseigen groen en landschapsontwikkeling.
- Samenhang tussen cultureel en natuurlijk groen.

Programmaonderdelen:

- Onderhoudsvisie voor de parken (2016).
- Beleidsplan groen Stelling Den Helder (2017).

Thema

Eetbaar en beleefbaar groen.

Ambitie en aandachtspunten

Een onmiskenbare, wereldwijde trend: de productie van voedsel zo dicht mogelijk bij de stedelijke eindgebruiker brengen. Nog een stap verder: de producent van voedsel is ook de consument van dat voedsel. Klimaatontwikkelingen, inzicht in de voedselketen, bewustwording van onze footprint, denkbeelden als Think global, act local, dragen ook in het Helderse bij aan het bedenken van concrete toepassingen van eetbaar groen in de stad. Naast het "eetbare" aspect heeft stedelijke land- en tuinbouw, in welke vorm dan ook, nog een andere waarde: bewoners worden van passieve gebruiker, actieve betrokkene bij groen.

Toelichting

- Nodigt uit tot ontdekken/gebruiken openbare ruimte.
- Gezondheid/voeding/buiten zijn.
- Ruimte voor het onverwachte.
- Stadslandbouw.
- Noten- en vruchtbomen / Fruitbomen en -struiken.
- Verticaal groen.

Programmaonderdelen:

- Eetbaar groen in ontwerpen openbare ruimte opnemen.
- Bekendheid geven aan het eetbare groen.

Activiteiten:

- Helderse Vallei: educatie (kinderen): beleving, zintuigelijk.
- Bewonersproject "Ontmoeting in het groen" (Tuindorp): sociale binding, jeugdeducatie (bijvoorbeeld kruidentuin en fruitbomen, bloemenweide op en rond Fort Dirkz Admiraal).
- Stadslandbouw IJsselmeerstraat, Falgatuinen.

Thema

Florerende flora en fauna.

Ambitie en aandachtspunten

Natuur is een groot goed in de openbare ruimte. Tegelijkertijd zien we ook dat natuur steeds meer in “concurrentie” komt met andere functies. Dat vraagt om een evenwichtig keuzeprocess: waar geef je natuur voorrang, hoe kun je natuurverlies op de ene plaats elders compenseren, waar grijp je in, waar geef je de natuur de vrije hand, hoe kun je natuur verbinden met andere aspecten van de publieke ruimte (eetbaar groen!), welke natuur-elementen zijn Helderse erfgoed? Het vinden van antwoorden legt meteen ook de relatie bloot met thema's van andere speerpunten: een openbare ruimte, gefocust op duurzaamheid, waarin de gemeente en betrokkenen samen optrekken, met oog voor verscheidenheid en Helderse identiteit.

Toelichting

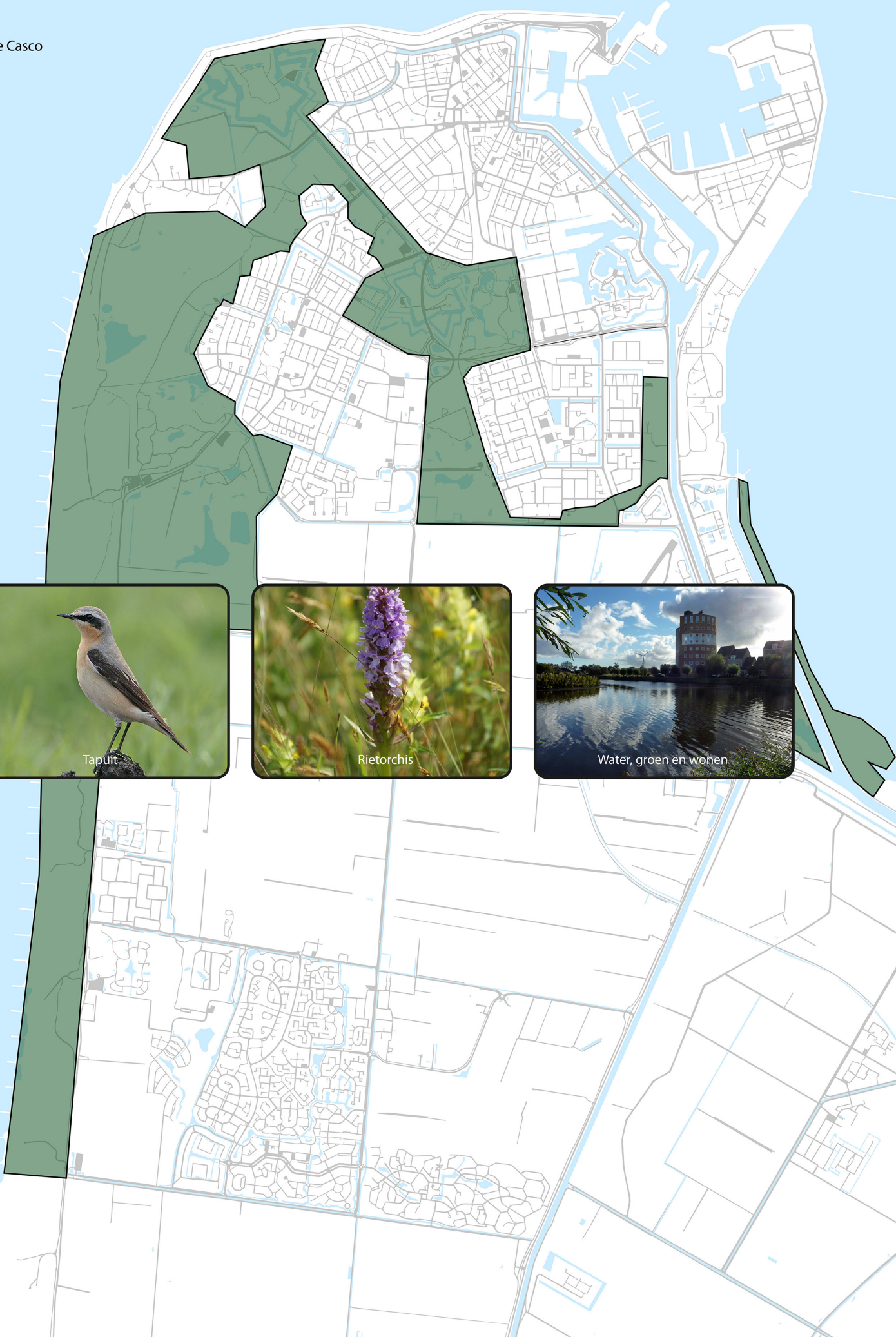
- Ruimte voor natuur.
- Natuur behouden.
- Natuur versterken (flora/fauna) (dag/nacht) (seizoenen).

Programmaonderdelen:

- Uitwerken actieve rol gemeente bij de bescherming van natuur vanuit de in juli 2015 aangenomen Wet Natuurbescherming (o.a. via bestemmingsplan, de eigen natuurambitie en de natuurtoets).
- Vanuit het Programma Natuurlijk kapitaal Nederland van het Planbureau voor de Leefomgeving onderzoeken hoe natuur en economie elkaar versterken (bijv. het project Building with Nature).
- Deelname aan bestuurlijk netwerk natuur. Natuur wordt ingezet als middel voor andere beleidsthema's zoals zorg, participatie

Activiteiten:

- Den Helder, ambassadeur voor de Tapuit.
- Natuurontwikkeling sportvelden Streepjesberg.

Tapuit

Rietorchis

Water, groen en wonen

